

BOEKBESPREKING

G. FRÖHLICH, „Gallmücken – Schädlinge unserer Kulturpflanzen.“ Die neue Brehm-Bücherei, Heft 253, 80 blz., 44 afb. A. Ziemsen Verlag – Wittenberg Lutherstadt, 1960. Prijs D.M. 4.50.

Voor degene, die zich nader wil oriënteren over galmuggen van cultuurgewassen zonder dat hij er een diepgaande studie van wil maken, vormt dit vlot geschreven werkje een waardevol hulpmiddel. Het is eenvoudig van opzet; de kartonnen band is voorzien van een omslag, waarop een fraaie, toepasselijke tekening van RENATE HERSCHEL staat afgebeeld.

Na het doorlezen van de negen hoofdstukken komt men tot de conclusie, dat uit goede en betrouwbare bronnen is geput. De illustraties zijn duidelijk en komen op het mooie papier goed tot hun recht. Men kan er galmuggen mee herkennen en uit de tekst krijgt men een goede indruk van hun levensgewoonten en de praktische betekenis hiervan.

Enkele kritische opmerkingen dienen echter te worden gemaakt. Bij de bespreking van de bij de larven voorkomende borstgraat of spatula sternalis op blz. 18 wordt niet vermeld, dat dit orgaan niet bij alle soorten voorkomt. Bij het geslacht *Lestodiplosis* bij voorbeeld ontbreekt de spatula geheel. Op blz. 19 staat: „Frisch ausgebildete Puppen sind elfenbeinfarbig“. Dit gaat voor de vele soorten met roodachtig gekleurde larven zeker niet op. Hier heeft de pas gevormde pop duidelijk de kleur van het laatste larvestadium (*Haplodiplosis equestris* WAGNER en vele andere). Op blz. 22 staat: „schon durch mässige Wind oder Regen werden sie (de volwassen muggen) verweht und vernichtet.“ Ik heb zelfs bij harde wind nog galmuggen eieren op rietgras zien leggen, terwijl de meeste soorten zich bij regenachtig weer in allerlei schuilhoeken plegen terug te trekken. Op blz. 26 bovenaan had bij de inquilinisch levende soorten zeker in de eerste plaats het geslacht *Clinodiplosis* moeten worden genoemd. De naam *Mikiola fagi* op blz. 63 is door een drukfout veranderd in *Makiola fagi*. Bij het op blz. 70 afgebeelde „Schlämngerät für Bodenproben“ ontbreekt helaas een nadere toelichting inzake de werking van dit apparaat. Op blz. 72 worden enige depot-methoden gedemonstreerd. Mitscherlich-potten, half ingegraven en met een glazen trechter afgedekt, lijken mij minder geschikt voor een betrouwbare vluchtregistratie. In de daaronder afgebeelde houten vangbak met los deksel zullen de temperatuurafwijkingen ten opzichte van de natuurlijke omstandigheden minder groot zijn. De methodiek om galmuggen uit plantegallen op te kweken, zoals dit op blz. 76 en 77 wordt omschreven, is vrij omslachtig. De schrijver is kennelijk niet op de hoogte geweest van de eenvoudige manier, waarop BARNES dit deed en die door hem in zijn eerste deel over „Gall midges of economic importance“ werd uiteengezet. BARNES gebruikte nl. lampeglazen met vochtige turfmoel gevuld en afgedekt door een met kaasdoek beklede ijzeren ring. Als insluitmiddelen hadden naast Canadabalsem zeker nog Venetiaanse terpentijn en Berlese genoemd moeten worden. Teneinde de larven voor microscopisch onderzoek zo doorzichtig mogelijk te maken, beveelt de auteur aan om ze in kaliloog te macereren of te koken. Dit proces gaat echter veiliger en sneller met behulp van melkzuur. Tenslotte, wanneer hij schrijft: „auch die Larven können in Kanadabalsem eingebettet werden, was jedoch für eine spätere Bestimmung nicht besonders zweckmässig ist“, dan slaat hij de plank volkomen mis. De ingewijde kan zeer zeker aan de hand van goed vervaardigde Canadabalsem-preparaten na jaren alle kenmerken, noodzakelijk voor een juiste identificatie, terugvinden.

Deze kritiek verandert m.i. echter niets aan de waarde van het werk. Het bewijst slechts hoe moeilijk het is om in een slechts 80 pagina's tellend boekje over galmuggen aan een zekere generalisatie te ontkomen. Wellicht kan ze van waarde zijn voor een eventuele herdruk.

W. C. NIJVELDT